

Dosarul nr.2ra-69/23
2-20152597-01-2ra-16012023

Prima instanță - Judecătoria Cahul, sediul Cantemir (jud.: C. Salagor)
Instanța de apel - Curtea de Apel Cahul (jud.: G. Vavrin. N. Bondarenco, I. Dănăilă)

ÎNCHEIERE

22 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Andronov Raisa,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Andronov Raisa
împotriva Primăriei comunei Cania r-nul Cantemir cu privire la anularea dispoziției de
concediere, restabilirea la locul de muncă, plata despăgubirilor, compensarea
prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 19 septembrie 2022, prin care s-a
admis apelul declarat de Andronov Raisa, s-a casat parțial hotărârea Judecătoria
Cahul, sediul Cantemir

c o n s t a t ă :

La 03 decembrie 2020, Andronov Raisa a depus cerere de chemare în judecată
către Primăria comunei Cania, r-nul Cantemir prin care a solicitat anularea dispoziției
nr. 67-i din 03.09.2020 Primarului comunei Cania, r-nul Cantemir, Manole Anatolie
cu privire la concedierea Andronov Raisa custode exponate la muzeul etnografic
Cania”, restabilirea la locul de muncă, încasarea plății despăgubirii pentru întreaga
perioadă de absență forțată de la muncă în mărimea salariului mediu pentru această
perioadă, începând cu 03 septembrie 2020 și până la data restabilirii, încasarea
salariului neachitat pentru perioada de 11 ianuarie 2018-14 martie 2018 în mărime de
4 330 (patru mii trei sute treizeci) lei, încasarea prejudiciului moral cauzat prin
eliberarea ilegală din serviciu și achitarea întârziată a salariului în mărime de 30 000
(treizeci mii) lei, cât și a cheltuielilor de judecată.

În motivare a invocat că deține funcția de custode exponate la muzeul etnografic
Cania din com. Cania, r-nul Cantemir conform Dispoziției nr. 04-i din 11 ianuarie
2018.

La 23 aprilie 2018 a fost încheiat contractul individual de muncă cu nr. 21, iar
potrivit contractului individual de muncă, perioada angajării a fost de 2 ani din data de
23 aprilie 2018 și până la data de 23 aprilie 2020.

La 19 august 2020, a fost emisă Dispoziția Primarului comunei Cania, r-nul
Cantemir nr. 60-i cu privire la preavizarea dnei Andronov Raisa custode exponate la
muzeul etnografic Cania, prin care a fost preavizată despre concedierea din funcție de

la 03 septembrie 2020 în temeiul art. 86 alin. (1) lit. y¹) din Codul muncii pentru deținerea doamnei Andronov Raisa a statutului de pensionar pentru limita de vârstă”.

La 03 septembrie 2020, a fost emisă Dispoziția nr. 67-i Primarului comunei Cania, r-nul Cantemir, Manole Anatolie, cu privire la concedierea dnei Andronov Raisa custode exponate la muzeul etnografic Cania, prin care s-a dispus: Andronov Raisa este concediată din funcție de custode exponate la muzeul etnografic Cania de la data de 03.09.2020 în temeiul art. 86 alin. (1) lit. y¹) Codul muncii pentru definirea doamnei Andronov Raisa a statutului de pensionar pentru limita de vârstă.

Reclamanta consideră că a fost eliberată din funcția de custode exponate la muzeul etnografic Cania din com. Cania, r-nul Cantemir nelegitim, deoarece Dispoziția nr. 67-i din 03 septembrie 2020 a Primarului comunei Cania, r-nul Cantemir, Manole Anatolie cu privire la concedierea dnei Andronov Raisa custode exponate la muzeul etnografic Cania este ilegală, s-au încălcat drepturile și garanțiile sale prevăzute în Codul muncii, Constituție, Convenției nr. 1950 din 04.11.1950 pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și alte norme legale.

La 06 aprilie 2016, a ieșit la pensie, iar art. 86 alin. (1) lit. y¹) a intrat în vigoare la 20 octombrie 2017.

Dispoziția de angajare și contractul de muncă a fost încheiat la 11 ianuarie 2018 și 23 aprilie 2018, respectiv. La angajarea sa, s-a ținut cont și de faptul, că avea vârsta de pensionare, contractul fiind perfectat pe o perioadă determinată.

Reclamanta consideră că a fost concediată fără nici un motiv, revenind la serviciu deja la o vârstă pensionară, fiind sănătoasă și activând fără devieri, dânsa deja nu putea fi concediată în legătură cu acest temei.

Prin emiterea dispoziției de concediere a fost prejudiciată moral, fapt care s-a manifestat prin suferințele psihice, determinate de starea de stres, ținând seama de împrejurările în care a fost produsă fapta prejudiciabilă și consecințele afective manifestate prin limitarea temporară de anumite posibilități, de surse de existență, înjosirii reputației profesionale, pe când până la caz aceasta a fost ireproșabilă. Faptul dat a avut o rezonanță locală enorm de mare.

Mărimea prejudiciului moral estimat în echivalentul bănesc este de 30 000 lei.

La 17 august 2020, Inspectoratul de Stat al muncii a emis proces-verbal de control Seria IM Nr. CH-2020-PV-40, prin care s-au stabilit încălcări la angajarea sa în funcție și s-a dispus: „angajatorul, în mod obligatoriu, în termen de până la 07.09.2020 va stabili, calcula și achita salariul dnei Andronov Raisa pentru perioada 11.01.2018-14.03.2018, precum și se va conforma la prevederile actelor legislative și normative din domeniul muncii, cu ulterioara informare în forma scrisă ITM Cahul, anexând documente confirmative.”

Conform Deciziei Consiliului comunal Cania, r-nul Cantemir nr. 06/03- XXVII din 30.09.2020 cu privire la lichidarea încălcărilor depistate de Inspekția de Stat al Muncii, s-a dispus se propune achitarea salariului pentru perioada 11.01.2018-14.03.2018. Se pune în responsabilitatea Primarului com. Cania, r-nul Cantemir, dl. Manole Anatolie, de a întreprinde toate măsurile necesare pentru lichidarea încălcărilor depistate.

Salariul mediu pentru ultimele șase luni lucrate deplin este de: $(1395+1395+1408,95+1395+1395+1395)/6 = 1397$ lei, astfel, Primăria Cania urmează să-i aloce pentru perioada de 11 ianuarie 2018-14 martie 2018, adică pentru 3 luni și 3 zile, suma de 4 330 (patru mii trei sute treizeci) lei.

Prin hotărârea Judecătorei Cahul, sediul Cantemir din 15 aprilie 2021 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Andronov Raisa.

S-a încasat de la Primăria comunei Cania, r-nul Cantemir în beneficiul reclamantei Andronov Raisa suma de 4 330 lei cu titlu de salariu neachitat pentru perioada 11.01.2018-14.03.2018. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord, cu hotărârea primei instanțe, la 23 aprilie Andronov Raisa a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Cahul, sediul Cantemir din 15 aprilie 2021 solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii și pronunțarea hotărârii noi de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 19 septembrie 2022, s-a admis apelul declarat de Andronov Raisa, reprezentată de avocatul Baran Victor și apelul suplimentar declarat de avocatul Stănilă Elena în interesele apelantei Andronov Raisa.

S-a casat parțial hotărârea Judecătorei Cahul, sediul Cantemir din 15 aprilie 2021, în partea încasării cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea hotărârii noi în această parte:

S-a încasat de la Primăria comunei Cania r-nul Cantemir în beneficiul Raisei Andronov suma de 1 500 (o mie cinci sute) lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică.

În rest, hotărârea Judecătorei Cahul, sediul Cantemir din 15 aprilie 2021 s-a menținut.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că la 11 ianuarie 2018 prin dispoziția primarului comunei Cania nr.04 Andronov Raisa este angajată în calitate de personal de conducere.

În baza dispoziției din 11 ianuarie 2018 cu Andronov Raisa, la 23 aprilie 2018 a fost încheiat un contract individual de muncă nr.2, fiind angajată în funcție de custode exponate pe o durată de 2 ani.

Primăria comunei Cania raionul Cantemir, la încheierea contractului individual de muncă nr.21 din 23 aprilie 2018 cu Andronov Raisa a ținut cont de prevederile art.86 alin (1) lit.y¹) Codul muncii, iar la expirarea termenului pentru care Andronov Raisa a fost angajată, a fost concediată, legal.

Totodată, instanța a reținut că Primăria comunei Cania raionul Cantemir urmează să achite reclamantei Andronov Raisa salariului neachitat pentru perioada 11 ianuarie 2018 – 14 martie 2018 în mărime de 4 330 lei, deoarece prin procesul-verbal de control Seria IM Nr. CH-2020-PV-40 din 17 august 2020 Inspectoratul de stat al Muncii a stabilit încălcări la angajarea Raisei Andronov și s-a dispus ca angajatorul, în mod obligatoriu, în termen de până la data de 07.09.2020 va stabili, calcula și achita salariul dnei Andronov Raisa pentru perioada 11.01.2018- 14.03.2018, precum și se va conforma la prevederile actelor legislative și normative din domeniul muncii.

La 13 decembrie 2022, Andronov Raisa a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2022, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii instanței de fond, și emiterea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

În motivare a invocat că, nu este de acord cu soluția instanței de apel, fiind neîntemeiată și adoptată cu încălcarea normelor de drept material.

La examinarea cauzei instanțele investite cu judecarea fondului nu au ținut cont de prevederile art.54 și 55 din Codul muncii și astfel au dat o apreciere greșită speței.

Recurenta consideră că, instanța de apel a nu a apreciat corect toate probele

decizia fiind una neargumentată și contrară probelor din materialele dosarului.

Ca temei de drept recurentul a invocat prevederilor art.432 alin.(2) lit. c) din Codul de procedură civilă.

Cu referire la termenul recursului:

Curtea de Apel Cahul a pronunțat dispozitivul deciziei la 19 septembrie 2022.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Potrivit scrisorii de la fila dosarului 158, instanța de apel a expediat părților decizia motivată la 24 octombrie 2022, recurenta susținând că a recepționat-o al 26 octombrie 2022, respectiv, cererea de recurs a fost declarată la 13 decembrie 2022, este depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 17 ianuarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la ianuarie 2023, potrivit avizului de recepție de la fila dosarului 167.

Până la data examinării recursului, intimatul nu a manifestat opțiunea de a depune referință.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Andronov Raisa, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Andronov Raisa.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh